

Journal Single Handed

Rudy Schoonveld a/b Wilhelmina

Vrijdag 14 oktober

Vandaag vaar ik de aanbrengrtocht voor de start van de Single Handed Zeiltocht. Ik aarzel om een rif te zetten. Vooral in het Krabbegat waren er stevige windvlagen. Uiteindelijk bleek het zonder rif prima te gaan. Het IJsselmeer was aan het begin van de tocht erg onrustig. De stuurautomaat had moeite om de boot op koers te houden tussen de golven.

Startplaats van de toertocht is de Flevo Marina ten noorden van Lelystad. Vanaf de Buyshaven zonder sluis te bereiken. Ruim 60 deelnemers aan de single handed én een twintigtal aan de duo handed. Een kakafonie bij de steigerborrel, uitwisseling van eerdere deelnemers en vragen om tips door rookies zoals ik zelf. Een uitbundige en gevarieerde maaltijd voor de liefhebbers.

Zaterdag 15 oktober

Goed georganiseerd uitdelen van de bescheiden, de tracker, snertmaaltijd en groepsfoto. De laatste dingen op de boot klaarmaken en dan naar het startvak. Ik maakte me enige zorgen over hoe dat moest met al die zeilende bootjes, maar Piet Smit legde uit dat de motor pas uit moet als het start. Een beetje slap, vind ik eigenlijk wel. Op het startschip zou de code staan om de koker met onze zeilopdracht te openen. Helaas, het startschip lag een ¼ mijl noordelijker dan verwacht. Toen maar met een app de code ontvangen.

Verschillende onderdelen van de opdracht vielen te verwachten. De grootste onbekende is een 8 rondje om het Windmolenpark en de Kreupel. Op de hand geschat hoeveel tijd dat gaat kosten. Optimistisch als ik ben, zou dat wel eens een forse onderschatting zijn. We zullen het merken.

Vandaag eerst naar Oudeschild op Texel. Daar was ik op voorbereid. Even in twijfel toen allemaal deelnemers eerst naar Enkhuizen gingen. Maar de beide Kolibri Pieten hadden mij geadviseerd mijn eigen plan te trekken. Een mooie tocht over het IJsselmeer met een ruime wind. En toen werd het donker. Én draaide de wind meer naar het westen, Daarmee was het Visjagersgaatje niet helemaal bezeild. Ik had me druk gemaakt over het aantrekken van een warmere trui, achteraf bleek dat niet nodig. Ik had met beter even kunnen oriënteren op de kaart. Ik weet wel ongeveer hoe de dieptes rond de bebakende geul zijn, maar helemaal zeker was ik niet. Als je met harde wind steeds overstag moet, de stuurautomaat en golven niet aankan, heb je weinig tijd om de kaart te raadplegen. Uiteindelijk kwam de Gat van Stier 6 nog onverwacht snel. Vanaf die plek kan ik bijdraaien richting Oude Schild en had ik weer een ruime wind.

Zeilend de haven van Texel binnenvaren ging uiteindelijk soepeler. Voor de haven loopt een forse dwarsstroom die je fors opzij kan zetten. Op Texel een wandeling gemaakt om traptreden te tellen en daarna in bed. Morgen vroeg op.

Zondag 19 oktober

Het plan is om vandaag naar Terschelling te gaan, op de heen- of terugweg om de Meep te varen, dan

naar Harlingen en tenslotte in Makkum te eindigen. Vroeg eruit met stroom mee vertrokken. Op de Texelstroom is een deel van de boeien nog verlicht. Op het Scheurrak niet meer. Een zwart gat met rechts een zee van rode lampjes van het windmolenpark, links de vuurtorens van Texel, Vlieland en

Terschelling. Met dank van het actuele boeienbestand van Nautin deed de plotter haar werk. Nu hield de stuurautomaat beter koers dan ikzelf. Even op je telefoon kijken en vervolgens ben je snel gedesoriënteerd. En vaar je de plaat op.

Verder een voorspoedige tocht naar Terschelling. Het stempeltje lag al klaar op de balie van het havenkantoor. Daarna naar de Meep. Op dát moment kwam de toerleiding met de mededeling dan het rondje Meep alleen met hoogwater te varen is. Shit! Het is twee uur na hoogwater, drie uur na hoogwater voor ik bij de Meep ben. Daar gaat je plan. Gelukkig kwam de babbelapp met de verlossing. Je kunt er goed varen maar je moet bij twee boeien ruim noordelijk van de boeien passeren. Dat heeft één van onze collega's te laat te horen gekregen. Hij zat muurvast bij de Meep. Twee uur voor laagwater lag hij al flink scheef. Na het ronden van de Meep moest er worden gekruist. Tot aan de Blauwe Balg twee lange slagen.

Vlak voor de Pollendam een angstig moment. Daar wisselt de sportroute naar de andere kant van de hoofdgeul. Daar zit een verraderlijke ondiepte, waar ik jaren geleden al een keer met afgaand water op vast ben gelopen. Een trauma. Zelfde oorzaak als Wouter Verbraak, de navigator van de Volvo Ocean Race, ik had de detailkaart niet bekeken en de ondiepte dus niet gezien. Hij leidde zijn schip boven op een koraaleiland, maar er een coaster aan. Vraag altijd: kan ik ervoor langs of kan ik beter wachten. Het advies van Maasmond Control in Rotterdam: bij twijfel, achterlangs. Wachten dus. Tegelijkertijd ben ik bang dat ik weer op die zandplaat zou terechtkomen. Diezelfde coaster heeft - een paar minuten voor mijn ontmoeting - een collega zeiler zodanige schrik aangejaagd dat hij de boeg van een ander collega aan diggelen heeft gevaren. Voor beiden einde van de tocht.

Besloten dat Makkum voor vandaag een brug te ver is. We zijn in de vertrouwde haven van de HWSV gaan liggen. De weekendhavenmeester beweerde eerst dat hij geen stempel had. Na enig aandringen, wat zoeken en bellen met de vaste havenmeester werd het stempel alsnog gevonden.

Maandag 18 oktober

Normaal als we in de HWSV-haven in Harlingen, maak ik met Utah een wandeling door de prachtige Engelse Tuinen op de Wal van Harlingen naast de haven. Ik mis haar gezelschap wel, maar nu even niet. Blij dat ik niet meer uit hoefde.

De stuurautomaat is nu mijn maatje. Meestal de meeste betrouwbare stuurman die je aan boord kunt hebben. Naadloos stuurde ze ons gisterochtend het duister van het Scheurrak in. Niet afgeleid door een appje of verblind door een vuurtoren. Meestal betrouwbaar, maar niet altijd. Vaak is ze de draad kwijt na het overstag gaan. En ze vreet stroom als ze hard moet werken. Aan het eind van de middag de melding: Low Battery. We mogen de motor gebruiken om stroom te draaien, maar dat is mijn eer te na. Dus op de hand sturen. Als solozeiler ben je dan letterlijk onthand. Als je de zeilen goed getrimd hebt, stuurt de boot zich vanzelf. Soms lukt dat., maar zo goed ben ik niet. Als je dus even iets moet pakken hoop je dat de boot op koers blijft. Een paar keer ging dat mis.

Een zware en lange middag en avond na een prachtige ochtend. Laat gestart omdat je op de Boontjes tegenwind had en tot 9 uur ook tegenstroom. Suggestie gevolgd van deelnemer Martin-Paul om via het Molenrak naar Kornwerderzand te varen. Anderhalf keer langer, grotendeels bezeild, ruimte om lange slagen te maken. En lekker rustig, je bent tenslotte niet voor niets solozeiler.

In de Tjerk Hiddesluis lagen we achter de Waddenzee, een grote boeien boot van Rijkswaterstaat. Ik had mijn voorlijn niet lekker aangelegd en was bang voor zijn schroef. Geen centje pijn. In de

Lorentzsluis lag ik achter een mede single handed. Niets vermoedend liep ik naar het voordek om mijn voorlijn aan te leggen, toen hij zijn schroef stevig in het werk te zetten. Een techniek om de punt van je boot naar de kant te duwen, maar daardoor duwde hij mijn voerpunt van de kant. Bij vertrek waarschuwde hij mij, maar eigenwijs als ik ben geloofde ik hem niet en maakte alvast mijn voorlijn los en kwam ik weer dwars in de sluis in te leggen.

In Makkum even gekwebbeld, een selfie bij de bajes gemaakt en vers brood bij de bakker gehaald. Vergeten batterijen voor mijn hoofd lamp te kopen. Daar kreeg ik later spijt van.

De middag en avond zijn wel de pièce de resistance van deze single handed tocht. Een achtje varen om het Windmolenpark en vogeleiland de Kreupel. Beginnen en eindigen in het midden, boei Sport B. Toen ik zaterdag binnen een uur een schatting moest maken van mijn zeiltijd, had ik op de duim berekend dat het ongeveer 20 mijl was, met deze wind en deels tegenwind: 6 uur. Bij een nauwkeurige berekening is het ruim 35 mijl, een flink deel tegenwind. We zullen zien wat het wordt, maar véél meer dan 6 uur. Uiteindelijk om 22 uur de Kreupel gerond. Hier voor anker.

Vanochtend bij het ophalen van het anker begrepen waarom veel mensen een elektrische ankerlier hebben. Wij ankeren alleen op mooie dagen met weinig wind. Maar om met een stevige windkracht 4 het anker van een boot van 3 ton binnen te trekken vergt wat kracht. Uiteindelijk gelukt en we zijn vervolgens vrolijk zeilend voor de wind terug naar boei Sport B. Al vrij snel verdwenen de lichten in de verte: mist. Niet prettig, gevaar voor ongelukken. Maar bovendien volledig desoriënterend.

Op de plotter verschijnen dan bootjes die je vervolgens in de mist ziet opdoemen. Ook doemde de befaamde boei Sport B op. Vanaf Sport B een U bocht naar Stavoren. Daar een snelle selfie gemaakt van het vrouwtje van Stavoren en door naar Lemmer. Vanuit Stavoren was het eerste stuk naar de punt van het Vrouwenzand niet bezeild. Ik had een erg ruime slag gemaakt en werd al vrij snel ingehaald door de Wetterwylp die kortere slagen had gemaakte en minder afstand. Schipper Frank hield het voor gezien. Hij vond het te slecht weer en had bovendien ook een aantal opdrachten niet uitgevoerd. Hij ging terug naar huis. De sluiswachter had het stempel al klaarliggen. Zaterdag waren er ook al mensen bij zijn collega langsgekomen. Het zigzag plan van Stavoren, Lemmer, Enkhuizen, Lelystad was gebaseerd op een zuiderwind. Die was er ook in de ochtend en ook voorspeld in de middag. Maar het werd zuidwest, tegen dus. Dat werd kruisen. Kruisen is op zich niet zo erg, maar die golven waar je tegen in hakt. Die je snelheid weghalen. Die zijn veel frustrerender.

Een lange tocht in de mist langs het Vrouwenzand. Uiteindelijk doemden de windmolens van de Noordoostpolder op. Tegelijkertijd kregen we de ene na de andere stevige windvlaag over ons heen. Ik voer onder vol zeil en liep meerdere keren uit het roer. Andere schippers in Lemmer hadden hetzelfde probleem, schipper Michel zijn fok aan barrels gekregen,

In Lemmer heb ik een dubbel rif gezet en met half opgerolde fok onderweg naar Enkhuizen. De wind was gelukkig wat rustiger. Maar wel stevig, een goede 5 Bft.

Ik was blij uiteindelijk bij het Krabbegat te komen. De wind kwam uit het gat en het werd kruisen om zeilen tussen de pierhoofden door te komen. Daarna naar de Buyshaven op mijn eigen plekkie. Slapen.

Woensdag 20 oktober

Vanochtend al vroeg wakker en bezig geweest met het journaal voor de SingleHandedToertocht. Een geredigeerde versie van deze dag verslagen. Voor de toertocht moest ik nog een selfie maken bij de Enkhuizer Almanak en voor 12.30 aankomen in Lelystad. Op tijd naar de bakker voor vers brood en op weg daarheen de selfie bij de almanak nemen. Bij de bakker wat draaiërig en deinend, te lang op

de boot gezeten of uitputting. Daarom rustig ontbeten, me onvoldoende realiserend dat Lelystad maar 15 km zuidoostelijk (met zuidwesten wind ideaal) van Enkhuizen, maar dat je om het Enkhuizerzand moet en het laatste stuk kruisen werd, Daar kwam nog bij dat we door het hakken tegen de golven in, minder hard gingen dan je zou verwacht en met windkracht 6. Zelfs in de Buyshaven, die normaal in de luwte ligt bij een zuidwestenwind, gierde de wind door de masten.

Drie raffen in het grootzeil gezet, de tweede keer in de tien jaar dat we de boot hebben en een gedeeltelijk uitgerolde fok. We gingen met een ruime en halve wind goed hard, 6 knopen. Maar daarna moesten we tegen de golven en wind in kruisen, De eindtijd kwam steeds dichterbij. Het werd dus een spannend. Uiteindelijk kwamen we 10 minuten voor de limiettijd aan. Pfff. De vier etmalen zitten er op. Ruim 250 mijl in vier dagen en 46 uur zeilen. Zaterdagmiddag, een uur na het ontvangen van de opdracht, had ik 41½ uur voorspeld als zeiltijd. Grootste sof was de lange tocht om het windpark en de Kreupel. Ik dacht er ongeveer 6 uur over te doen, het werden er 8 én de tochten er naar toe en vanaf, nog 3 uur.

Een mooie, uitdagende en uitputtende tocht. De meeste adrenaline in het Visjagersgaatje op zaterdagavond, de meeste Zen op het Scheurrak op zondagmorgen en meeste verveling en uitputting op maandagmiddag en avond naar de Kreupel. Eén van mijn Amerikaanse broers noemt zeilen 95% boredom en 5% terror, op zijn Nederlands 95% Zen en 5% hectiek. De organisatoren van deze tocht zorgen er voor dat die 5% minimaal 25% wordt.